Stuk **1334** (1998-1999) – Nr. 3

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

19 april 1999

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de openbaarheid van bestuur

AMENDEMENTEN

Zie :

1334 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

I. AMENDEMENTEN

voorgesteld door mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Freddy De Vilder, Mark Van der Poorten, Peter Vanvelthoven en Peter Dufaux

Artikel 1bis (nieuw)

Een nieuw artikel 1bis invoegen, dat luidt als volgt :

"*Artikel 1bis*

Dit decreet beoogt de invulling van het beginsel van openbaarheid van bestuur via de instrumenten van passieve openbaarheid en van actieve openbaarheid.".

VERANTWOORDING

Informatie is belangrijk om de burger toe te laten met kennis van zaken het beleid op te volgen. De opneming van een doelstelling in verband met het beginsel van openbaarheid van bestuur in het decreet is logisch. Deze doelstelling geeft aan dat het openbaarheidsprincipe de algemene regel is en uitzonderingen restrictief kunnen toegestaan worden.

Artikel 2

3° vervangen door wat volgt :

"*3° milieu-informatie : informatie betreffende het milieu, het milieubeleid en de activiteiten en maatregelen die op het milieu een ongunstig effect hebben of kunnen hebben ;*".

VERANTWOORDING

Alhoewel het een letterlijke overneming betreft van de definitie van milieu-informatie uit de richtlijn 90/313/EEG inzake de vrije toegang tot milieu-informatie, is het onder meer in het kader van vereenvoudiging en duidelijkheid aangewezen om in deze definitie de terminologie af te stemmen op de definities in verschillende decreten en besluiten op het vlak van milieu, in het bijzonder het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. In dit laatste decreet is milieu gedefinieerd als : "de atmosfeer, de bodem, het water, de flora, de fauna en overige organismen andere dan de mens, de ecosystemen, de landschappen en het klimaat".

Artikel 6

A. **In § 1 het eerste lid vervangen door wat volgt :**

"*De administratieve overheid is verplicht aan ieder natuurlijk persoon of rechtspersoon die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen, er een afschrift van te overhandigen of er een exemplaar van uit te lenen. De Vlaamse regering kan nadere regelen vaststellen met betrekking tot de modaliteiten van de uitlening.*".

VERANTWOORDING

Deze aanvulling beoogt het ontlenen als expliciet middel van openbaarheid toe te voegen. Het uitlenen sluit het overhandigen van een afschrift uit aangezien beide middelen hetzelfde doel hebben, namelijk de aanvrager de gevraagde tekst bezorgen. Het is evident dat uitlening pas aan de orde kan zijn na een expliciet verzoek en in het geval dat er meerdere exemplaren aanwezig zijn. Vandaar dat voorzien wordt dat de Vlaamse regering nadere regelen kan vaststellen. Onder de modaliteiten dient ook de mogelijkheid van een borgsom en uitleentermijn begrepen te worden.

B. **Aan § 4 de woorden** "*, met uitzondering van bestuursdocumenten of delen van bestuursdocumenten inzake milieu-informatie*" **toevoegen.**

VERANTWOORDING

Het verbod op de commerciële toepassing is in beginsel in strijd met de vrijheid van meningsuiting (zie advies van de Raad van State d.d. 6 februari 1996) en is inzake milieu-informatie in strijd met de EU-richtlijn die de toegang tot milieu-informatie niet beperkt op basis van het gebruik van de milieu-informatie, doch hiervoor enkel een exhaustieve lijst met uitzonderingsgronden voorziet.

Artikel 7

A. **In § 1, op de eerste regel, de woorden** "de toepassing van § 4" **vervangen door de woorden** "*de toepassing van § 5*".

VERANTWOORDING

Deze wijziging is nodig omdat amendement B in verband met artikel 7 leidt tot een hernummering van de paragrafen van artikel 7.

B. **De §§ 2, 3, 4 en 5 vervangen door wat volgt :**

"*§ 2. Onverminderd de toepassing van § 5, wijzen de in artikel 3 genoemde overheden indien ze hebben vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen één of meerdere be-*

langen opgesomd in § 1 een verzoek tot openbaarmaking af als het om bestuursdocumenten gaat over aangelegenheden die het voorwerp uitmaken van een burgerlijk of administratief rechtsgeding.

§ 3. Onverminderd de toepassing van § 5, wijzen de in artikel 3 genoemde overheden een verzoek tot openbaarmaking af :

1° als de openbaarmaking afbreuk doet aan een bij decreet of wet vastgestelde geheimhoudingsverplichting ;

2° als de openbaarmaking afbreuk doet aan het vertrouwelijk karakter van persoonsgegevens met betrekking tot een natuurlijk persoon, tenzij de betrokken persoon met de inzage, de uitleg of de mededeling in afschrift ervan heeft ingestemd ;

3° als de openbaarmaking afbreuk doet aan het geheim van de beraadslagingen van de Vlaamse regering en van de verantwoordelijke overheden die ervan afhangen ;

4° als het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de strafvordering werden opgesteld ;

5° als het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de mogelijke toepassing van tuchtmaatregelen worden opgesteld ;

6° als het om bestuursdocumenten gaat die gegevens bevatten die door derden werden verstrekt zonder dat zij daartoe verplicht werden en die zij uitdrukkelijk als vertrouwelijk hebben bestempeld, tenzij zij zich akkoord verklaren met de openbaarmaking.

§ 4. Onverminderd de toepassing van § 5, wijzen de in artikel 3 genoemde administratieve overheden een aanvraag tot openbaarmaking die betrekking heeft op bestuursdocumenten die worden opgesteld ter voorbereiding van een te nemen beslissing in aangelegenheden waarvoor het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is, af indien ze hebben vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen één of meer belangen opgesomd in § 1 en zolang er in de desbetreffende aangelegenheid geen administratieve eindbeslissing is genomen. De bedoelde bestuursdocumenten worden niet langer aan de openbaarheid onttrokken, zodra de eindbeslissing is genomen of de termijn verstreken is waarbinnen de beslissing genomen moest worden, ongeacht of de beslissing of de eventuele stilzwijgende beslissing nog vatbaar is voor beroep.

§ 5. Als een aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op milieu-informatie, kunnen de in artikel 3 genoemde overheden de aanvraag tot openbaarmaking afwijzen als ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de belangen vermeld in § 1, met uitzondering van die vermeld in § 1, 1°.

Als een aanvraag tot de openbaarmaking betrekking heeft op milieu-informatie, kunnen de in artikel 3 genoemde overheden de aanvraag tot openbaarmaking afwijzen indien ze hebben vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen één of meer belangen opgesomd in § 1 :

1° als de uitzonderingsgronden van § 2 en § 3 toepasselijk zijn, met uitzondering van die vermeld in § 3, 1° ;

2° als het om gegevens gaat waarvan de openbaarmaking de aantasting van het milieu waarop ze betrekking hebben, waarschijnlijker zou maken."**.**

VERANTWOORDING

Het ontwerp van decreet voorziet via § 2 een aantal absolute uitzonderingen op de openbaarheid. Door de Raad van State is al enkele malen gesteld dat zowel artikel 32 van de Grondwet als artikel 3.2. van richtlijn 90/313/EEG van 7 juni 1990 inzake de vrije toegang tot milieu-informatie eigenlijk niet toelaten dat de uitzonderingsgronden direct en absoluut zijn. In zijn advies herinnert de Raad van State er trouwens aan dat de uitzonderingsgronden op basis van artikel 32 van de Grondwet niet absoluut doch relatief zijn en dat de facto dus telkens in concreto het belang van de openbaarheid moet worden afgewogen tegen het belang dat aanleiding kan zijn voor een uitzonderingsgrond.

Dit amendement beoogt om artikel 7 in deze zin aan te passen en een evenwicht te vinden tussen de noodzakelijk absolute uitzonderingsgronden en de relatieve uitzonderingsgronden. In de eerste plaats beoogt dit amendement een meer relatieve benadering in te stellen.

De formulering van de vijfde paragraaf wordt aangepast om volledig in overeenstemming te zijn met de EG-richtlijn van 7 juni 1990 inzake de vrije toegang tot milieu-informatie. In verband met de vijfde paragraaf dient eraan herinnerd te worden dat volgens deze EG-richtlijn de aanvraag tot openbaarmaking van gegevens in verband met emissie en onttrekking in beginsel niet kunnen geweigerd worden. De gehanteerde begrippen emissie en onttrekking moeten geïnterpreteerd worden als gedefinieerd in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

C. **Een § 6 toevoegen, die luidt als volgt :**

"§ 6. De in artikel 3, 1°, 3° en 4° genoemde overheden mogen een aanvraag tot openbaarmaking afwijzen :

1° als de aanvraag kennelijk onredelijk blijft na een verzoek van de betreffende overheid tot herformulering van de eerste aanvraag ;

2° als de documenten niet af of onvolledig zijn.".

Artikel 10

A. **Aan § 2, eerste lid, de volgende zin toevoegen :**

"Indien de informatie in de gevraagde vorm beschikbaar is, verschaft de betrokken administratieve overheid de informatie in de gevraagde vorm.".

B. **In § 2, het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :**

"Als de aanvraag te vaag of onvolledig is, verzoekt de administratieve overheid de aanvrager zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen.

Indien mogelijk geeft de administratieve overheid te kennen waarom de aanvraag te vaag of onvolledig is en welke aanduidingen over de gevraagde informatie nodig zijn om op de aanvraag te kunnen ingaan.".

VERANTWOORDING

Deze amendementen strekken er toe om ook een regeling te voorzien wanneer de aanvraag tot openbaarmaking niet volledig is. De betreffende administratieve overheid dient dan de aanvrager te verzoeken om duidelijker en/of volledieger te zijn.

C. **In § 4, eerste lid, op de tweede en derde regel, de woorden** "zestig dagen" **vervangen door de woorden** "*veertig dagen*".

VERANTWOORDING

Naar analogie met artikel 14 wordt hier de uitvoeringstermijn van de beslissing gesteld op 10 dagen na het verstrijken van de termijn waarbinnen een beslissing moest genomen worden.

Artikel 14

A. **In het eerste, derde en vierde lid, de woorden** "vijftig dagen" **telkens vervangen door de woorden** "*dertig dagen*".

VERANTWOORDING

Na een grondige afweging van de mogelijkheden, lijkt in de beroepsprocedure een termijn van dertig dagen redelijk. De beslissing tot het al of niet inwilligen van het beroep moet binnen deze termijn behandeld worden.

B. **In het vijfde lid, op de laatste regel, de woorden** "zestig dagen" **vervangen door de woorden** "*veertig dagen*".

VERANTWOORDING

Dit amendement is het gevolg van het amendement op het eerste, derde en vierde lid van artikel 14 en voorziet nog altijd een termijn van tien dagen na de uitspraak om de beslissing uit te voeren.

Mieke VAN HECKE

Freddy DE VILDER

Mark VAN DER POORTEN

Peter VANVELTHOVEN

Peter DUFAUX

II. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer Johan Sauwens

Artikel 7

A. **In § 1, 1°, op de eerste regel, vóór het woord** "economisch" **het woord** "*fundamenteel*" **invoegen.**

VERANTWOORDING

Art. 3.1.5, § 2, 2°, van het voorontwerp van decreet milieubeleid aanvaardt alleen geheimhouding van de fundamentele (...) belangen van de overheid.

B. **In § 5, 2° schrappen.**

VERANTWOORDING

Te ruime en te vage uitzonderingsgrond. Het begip "te vaag geformuleerd" kan veel te ruim worden geïnterpreteerd, wat aanleiding kan geven tot omzeiling van het principe van de openbaarheid van bestuur. Bovendien getuigt dit van een groot wantrouwen in het publiek. Wie het fundamentele recht van inzage in bestuursdocumenten wil uitoefenen, kan geacht worden hiervoor gegronde redenen te hebben.

C. **Een § 6 toevoegen, die luidt als volgt :**

"*§ 6. Geen akte, geen stuk betreffende het bestuur mag aan het onderzoek van de Vlaamse volksvertegenwoordigers worden onttrokken.* "**.**

VERANTWOORDING

Naar analogie met artikel 84, § 1, van de Nieuwe Gemeentewet moet aan de leden van het Vlaams Parlement dezelfde rechten m.b.t. de openbaarheid van bestuur worden gegeven als aan de leden van een gemeenteraad.

Waar het recht op de openbaarheid van bestuur voor de individuele burger op de eerste plaats een theoretisch recht is, kan dit volledig tot zijn recht komen door de terreinkennis van de Vlaamse volksvertegenwoordiger. Dit recht benadrukt op deze manier zijn functie van "volksvertegenwoordiger".

De deontologische code verbonden aan het mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger indachtig, zou het van een misprijzen t.a.v. de wetgevende en controlerende macht getuigen, indien haar inzagerecht door specifieke uitzonderingen gefnuikt zou worden. Misbruik is uitgesloten gezien de meldingsplicht van ambtenaren.

Artikel 10

In § 2 het tweede lid schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement B op artikel 7.

Johan SAUWENS

III. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer Johan Malcorps

Artikel 6

Aan § 3 de woorden "*, op basis van een redelijke kostprijs*" **toevoegen.**

VERANTWOORDING

De gevraagde retributie moet gebaseerd zijn op de redelijke kostprijs van de gevraagde documenten.

Artikel 7

A. **In § 2, 6° schrappen.**

VERANTWOORDING

Vrijwillig overgemaakte informatie krijgt een speciale procedure in artikel 10, § 3bis. Het ontwerp voorziet nu immers in een vetorecht voor de verstrekker, maar voorziet hier geen procedure voor. Met de invoering van artikel 10, § 3bis wordt een procedure voorzien, waarbij het vetorecht omgezet wordt in een procedure waarbij zowel de rechten van de verstrekker als deze van de aanvrager beschermd worden en er een afweging kan gebeuren.

B. **In § 2, 7° schrappen.**

VERANTWOORDING

Burgerlijke en administratieve gedingen zijn in principe openbaar. Bovendien kunnen derden belang hebben bij informatie over het verloop van het geding.

C. **Paragraaf 5 schrappen.**

VERANTWOORDING

De hier opgesomde weigeringsgronden zijn geen uitzonderingsgronden, maar ontvankelijkheidsvereisten (cf. vergunningen). Deze horen dus niet thuis bij uitzonderingsgronden, maar bij de procedure tot aanvraag van informatie. Ze worden dan ook opgenomen in artikel 10, § 2.

Johan MALCORPS

IV. SUBAMENDEMENT

voorgesteld door de heer Johan Sauwens op het in II, C door de heer Johan Sauwens voorgestelde amendement

Artikel 7

In de voorgestelde tekst van § 6, het woord "onderzoek" **vervangen door het woord** "*inzagerecht*"**.**

Johan SAUWENS